

27 de NOVEMBRE de 2019 10,15h. SALA DE JUNTES
Campus Catalunya URV Avda Catalunya 35 TARRAGONA

Classe magistral i taller de
DANSA MEDITERRÀNIA I LAMENT

A CÀRREC DE
MANUELA ADAMO
Entrada lliure

Facultat de Lletres - Departament d'Història i Història de l'A

PRESENTACIÓ

El II Cicle Cultivarts, Planters de Música, neix per vincular la música com a expressió artística amb el paisatge, entès com el context natural, místic o visual on l'ésser humà desenvolupa tota la seva capacitat expressiva. És un clam a la terra i a l'habilitat de l'artista per fusionar-se amb ella i modificar-la, mentre permet que l'entorn el modifiqui. És, en definitiva, una experiència pels sentits viscuda des de diverses propostes que neixen de la simbiosi entre música i natura.

Les propostes artístiques s'articulen sobretot en formats cambrístics o intimistes per diversos motius. És un exercici de coherència amb el propi contingut, per una banda, i busca la proximitat i la participació del públic, per l'altra, mitjançant la invasió de l'espai escènic, o a través d'experiències sonores que acompanyin, modifiquin o potenciïn allò que succeeix durant l'espectacle. A més a més, el petit format crea un clima de confiança i intimitat absolutament necessari per ambientar el producte final i produir les sensacions que es busquen.

La primera edició de "Cultivarts" va formar part de la candidatura guanyadora del Premi del Consell Social (URV, 2018) presentada pels Horts Socials, candidatura que ha obtingut recentment la distinció Jaume Vicens Vives i va guanyar el Premi del Consell Social de la URV. Va sorgir d'un concepte ideat i desenvolupat per M. Rosa Tamarit i coordinat per Anna Andevert. Clàudia Egea en va dissenyar el llibret i les activitats artístiques relacionades amb els Horts Socials. Aquest cicle va comptar amb diferents propostes, de les quals en destaquen *Simbiosi* –una proposta de Clàudia Egea que entén els tolls d'aigua, l'hort i la terra com un mirall de la pròpia societat–, i *Mediterrànim*, concert on les arts visuals, la dansa i la música van confluïr i que va comptar amb la presència de José Manuel Lezcano, professor del *Keene State College* i artista resident del primer cicle Cultivarts.

En la seva segona edició, Cultivarts vol esdevenir un planter de música i s'ha sostingut damunt diferents eixos vertebradors: el concert paisatgístic *d'Alchimia di lettere in musica* a partir dels poemes de **Sara Pujol** i obres de Tomàs Luis de Victoria i altres polífonistes del Renaixement hispà, el taller obert de *Lament*, a càrrec de **Miguel Ángel Berna i Manuela Adamo** o la jornada *Planctus plantae* que s'ha ideat a partir de la fusió d'un recital per a veus i piano, a càrrec de **M. Rosa Tamarit** (soprano), **Josep Ferrer** (baix-baríton) i **Miquel Esquinas** (piano), amb la participació d'**Horts Socials** de la URV.

Taller de Lament

L'eix vertebrador d'aquesta activitat, és el *lament* –individual i coral–, en la seva vessant dramàtica, purament sonora –el dolor convertit en gest que esdevé paraula o crit–, corporal –el cos i la dansa– i musical. L'han ideat els professors Jesús Carruesco (Filologia Catalana, URV) i M. Rosa Tamarit (Història i Història de l'Art, URV), i comptaran amb la col·laboració del Cor Veus de la Terra, dirigit per Esteban Donadio (primera sessió,

Campus Bellisens) i amb la presència de **Miguel Ángel Berna** i **Manuela Adamo** (segona part, tardor de 2019 al Campus Catalunya)

Per profunditzar en l'expressió del dolor convertit en acció musical o teatral ens remuntarem als arquetips que ens facilita la Tragèdia, model on la paraula, el cant i la dansa esdevenen útils per provocar un impacte dotat de contingut catàrtic/terapèutic. Des d'un treball reflexiu i sensitiu que permeti una introspecció en el terreny de l'*emotio* –terme llatí que significa «posar en moviment»–, es passarà a explorar els mecanismes que condueixen al regne de Dionís, és a dir, l'experiència de l'*ek-plexis* o *ek-stasis* –termes grecs que impliquen «fer sortir de l'estatisme, de la comoditat de la identitat pròpia a través d'un impacte emocional»–. Endinsar-nos en el llenguatge teatral dels antics com a font d'inspiració i com a vehicle creador, sempre amb l'objectiu de crear instantànies amb valor artístic que provoquin compassió i temença. Això és, segons Aristòtil, *kátharsis* –purificació de les emocions–.

Finalment, endinsar-se en el lament és endinsar-se inevitablement en els personatges femenins de la història de l'espectacle i fer-nos permeables, com a pas previ a la creativitat, al dolor que narren. Perquè la dramaturgia del crit, del sofriment, de la queixa contra totes les violències del món, ens arriba habitualment a través d'un cos de dona.

El **Laboratori d'Antiga *Lettere in Musica*** neix l'any 2007 a la Facultat de Lletres de la URV i es vincula a partir de 2012 a l'espai de creació del Màster Interuniversitari en Música com a Art Interdisciplinari (*Ars Alchimica*). Actualment, el laboratori té entitat pròpia i la seva seu al Departament d'Història i Història de l'Art de la URV i està format per personal docent, investigador i estudiants. Compta també amb col·laboracions de músics residents vinculats a projectes artístics concrets.

Els inicis del laboratori es basen en la idea de retroalimentació entre la praxi interpretativa amb criteris històrics i la recerca musicològica, especialment la relacionada amb el repertori vocal europeu i americà dels segles XV, XVI, XVII i XVIII. A la vegada, el projecte ha donat i vol seguir donant espai a la creació d'esdeveniments o cicles de divulgació amb caràcter polièdric i multidisciplinari.

El taller experimental *Alchimia di lettere in musica* –obert a la comunitat universitària i també a col·laboracions de persones externes– es va presentar de cara al públic amb el programa *Vermell* (2007-2009), sobre el *Llibre Vermell de Montserrat*, i va comptar amb les adaptacions i versions instrumentals del compositor Pere Nolasc. L'any 2011 estrena *Alis. Versant Duoda*, acció musical que es revisarà per ser inclosa dins el cicle 'Dones en música: espectacle i transgressió' (2013). El 2012 presenta a Tarragona, aleshores capital de la cultura, el concert visual *Solstici*, dins la Jornada "Cafè Walpurgis". L'any 2016 participa en la primera versió de l'acció musical *Lliçons de tenebres. 36 planys damunt la terra vermella*, que va inaugurar el Congrés Internacional pel 80è aniversari de la Guerra Civil Espanyola organitzat pel CECOS a la URV. Actualment, el taller es troba plenament implicat en la segona edició del cicle 'Cultivarts', en col·laboració amb els Horts Socials de la URV. En la seva vessant més didàctica, ha actuat també en diverses ocasions a l'Auditori Pau Casals del Vendrell, creant espectacles musicals adreçats als infants (2017-2019)

En la seva vessant més professional, els projectes del laboratori porten el segell *Lettere in musica*. L'activitat, en aquest sentit, s'inicià amb *Dulcis amica Dei*, que va comptar amb la presència del prestigiós clavecinista Nicolau de Figuerido tocant l'orgue històric de l'església de Sant Pere de Torredembarra; més recentment *Lettere in musica* ha pres forma concreta en un conjunt vocal que ha vinculat, des de la URV. Part de la seva activitat a la Fundació del Foment Vilanoví. Va estrenar el 2016, al Museu Diocesà de Tarragona, *Umore freddi* durant la Nit dels Museus, i, el mateix any, l'acció musical *Dionísies al laberint d'Ariadna* en col·laboració amb el conjunt de música antiga *Diatessaron*.

L'estiu de 2017 presenta, dins el XIII Cicle d'Orgue de la Comarca del Matarranya, *Ariadna, del laberint al cel*, i el gener de 2018 *Humor(s) en temps de neu* formarà part del V Cicle d'Arts i Dramatúrgia de la URV, que també inclou les Jornades *Eros en música*. *Humor(s) en música* a la URV. Finalment cal destacar la seva projecció internacional a la Universidad Veracruzana a través de l'activitat artística i docent de la seva directora, convidada a participar en el Festival *7 décadas de luz* (2014) amb un recital sobre el fil conductor de Maria Magdalena i en col·laboració amb Jorge Óscar González (clavicèmbal). També hi ha impartit diversos cursos i conferències, destacant els més recents (2018), *Monodia italiana (segle XVII): context, interpretació i repertori*, que incloua també un recital per a soprano i clavicèmbal i la conferència *Dones, música i barroc: del Concerto delle dame a Barbara Strozzi*.

Manuela Adamo és una ballarina i coreògrafa que nodreix, investiga i crea els seus espectacles sobre la base de les danses tradicionals de la seva terra natal, Itàlia, i les del país que la va adoptar, Espanya –particularment en l'àmbit de Saragossa–.

Va col·laborar en el muntatge coreogràfic del concert final del festival de Lecce al sud d'Itàlia *Notte della Taranta*, els anys 2013 i 2014. Allà va desenvolupar una bona relació amb el director artístic Sergio Torsello, qui la va animar a preparar la publicació d'un manuscrit de Francisco Xavier Cid traduït a l'italià. També va reeditar el 2016 la *Danza de espadas y la tarantela* de Marius Schneider juntament amb la Fundació Fernando el Católico i gràcies a un estudi introductori que va fer conjuntament amb Javier Parra.